

ἀναγνωρίση ἕκαστος τῶν ἀγοραστῶν. Ἄνυπολόγιστοι αἱ συναντηθεῖσαι δυσχέρειαι εἰς τὴν κατανομήν καὶ θεβαίωσιν τοῦ χρέους τούτου, τὸ μὲν ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑποθέσεως, τὸ δὲ ὡς ἐκ τοῦ προπαγανδισμοῦ τοῦ τσιφλικιούχου, ἀπαρεσκόμενον εἰς τὰς προόδους τῆς ὑποθέσεως, δι' ὃ καὶ διήρκεσεν ἐπὶ ἔτος σχεδὸν ἡ καθημερινῶς ἄλλως ἐργασία πρὸς τοῦτο.

Ὅτε ἡ πληρεξουσιότης προσέκρουσεν εἰς ἕτερον σκόπελον μὴ συμφωνούσης εἰς τὸν διορισμὸν ἐντοπίου εἰσπράκτορος τῶν ἐτησίων δόσεων παρὰ τῶν ὀφειλετῶν πρὸς καταβολὴν αὐτῶν πρὸς τὸν πωλητὴν ἐπὶ ἀποδείξεσι, οὐδὲ οἱ ὀφειλέται ἐδείκνυσαν ποῦ ἐμπιστοσύνην, ἀρνούμενου ἐμοῦ μετὰ τὴν ἐκ προχείρου εἰσπραξίν καὶ καταβολὴν τῆς πρώτης δόσεως πρὸς τὸν πωλητὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπλήρωσαν τινὲς καὶ ὀλόκληρον τὸ χρέος των, πειθόμενοι εἰς τὰς διαβεβαιώσεις μας περὶ τῆς αἰσίας ἐκβάσεως τῆς ὑποθέσεως.

4. Σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἐκλεγῆ Δήμαρχος ἐν τῷ Δήμῳ Θεοδωρίας ἀποτελουμένου ἐξ ἑννέα χωρίων, ἐξ ὧν τὰ ὀκτὼ ἦσαν τσιφλίκια καὶ εἶχεν ὑποκαυθῆ ὁ ζῆλος των πρὸς ἑξαγοράν των καὶ τούτων, ἀξιούντων δὲ παρ' ἡμῶν συνδρομὴν καὶ χειραγώγησιν, ἅτινα δὲν ἠδυνάμην νὰ τοῖς ἀρνηθῶ καὶ χάριν τοῦ σκοποῦ καὶ χάριν τῆς πολιτικῆς μου ὑποχρεώσεως, οὕτω δὲ δὲν ἤρκαίρουν νὰ ἀναλάβω ἄμεσον πλεόν ἐνέργειαν ἐν Βουργαρελίῳ, ὡς ἡ τῆς εἰσπράξεως τοιαύτη. Ἐν τούτοις ὁσάκις ἐδραττόμην τῆς εὐκαιρίας προέβαινον σπασμωδικῶς μὲν ἀλλὰ δραστηρίως εἰς τὴν εἰσπραξίν ἐν Βουργαρελίῳ καὶ πληρωμὴν πρὸς τὸν πωλητὴν, ἀλλὰ πόρρω ἀπεῖχεν τὸ νὰ πληρώνωνται κανονικῶς αἱ δόσεις κατὰ τὴν περὶ ἀγοραπωλησίας σύμβασιν, καθ' ὅσον οὐ μόνον ἐκ τῆς ἀνεχείας, ὑστεροβουλίας καὶ δυστροπίας δὲν ἐνεργοῦντο κανονικῶς αἱ πληρωμαὶ ὑπὸ τῶν ἀγοραστῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ καθ' ἐμοῦ μῆνις τῶν τσιφλικιούχων πολιτευτῶν ἐπεξετείνετο καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ, δι' ὃ ὁ ἀνταγωνισμὸς ἐκατέρωθεν ὑπῆρχε τοσοῦτον κρατερός, ὥστε ἐπέδρα σημαντικῶς εἰς τὴν παρακώλυσιν τῶν πληρωμῶν Βουργαρελίου, τοῦθ' ὅπερ μὲ ἐνέβαλλεν εἰς σοβαρὰς σκέψεις ὡς θεωρηθέντος προσωπικοῦ μου τοῦ ζητήματος πλεόν.

5. Οὕτω, κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1888 ἀπεφάσισα νὰ ἀναλάβω ὀριστικῶς τὴν εἰσπραξίν ἐν Βουργαρελίῳ ζητήσας καὶ λαβὼν ὄρους εἰσπράξεως νομίμους τε καὶ μὴ, ἐκβιαστικούς πάντως διὰ τὴν εἰσπραξίν, οἵτινες ἐμφαίνονται ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθμ. 25, 29, 30

καὶ 31 ἰδίου ἔτους πληρεξουσίαις τοῦ συμβολαιογραφοῦντος Εἰρηνοδίκου Βουργαρελίου, δι' ὧν, σὺν τοῖς ἄλλοις, μοὶ παρεχωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐντολέων μου τὸ δικαίωμα τὸ νὰ μεταβάλω τὸ χρέος τῆς ἐξαγορᾶς εἰς χρέος Τραπεζῆς. Μοὶ παρεχωρῶντο δὲ δι' αὐτῶν καὶ ποσοστὰ εἰσπράξεως 5 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

6. Ἀφ' ἐτέρου ὅμως ὁ Κωνστ. Καραπάνος διενήργει ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν ἀγορὰν τῶν διὰ τῆς ἀγοραπωλησίας Βουργαρελίου δικαιωμάτων τοῦ Ἀβραάμ Πασᾶ, ὡς καὶ τῶν χωρίων Μήγερις καὶ Μπούγας τοῦ Δήμου Θεοδορίας καὶ πολλῶν ἄλλων ἐν τῷ Νομῷ Ἄρτης, ὅπερ καὶ ἐπραγματοποίησε τὴν 15ην Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1888 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12793 πωλητηρίου συμβολαίου τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας Κωνσταντινουπόλεως, ἐν τελείᾳ ἀγνοίᾳ πάντων ἡμῶν, μὴ διανοουμένων οὐδὲ κατ' ὄναρ τὸ τοιοῦτον.

7. Καὶ ὅμως κατ' ὄναρ μοὶ ἀπεικονίσθη πλήρης ὁ ἐκ τούτου ἀγὼν τὴν νύκτα τῆς 29ης πρὸς τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1888 καὶ ἐπιτραπήτω μοι νὰ περιγράψω αὐτὸ τὸ ὄνειρόν μου, ἐφ' ὅσον δυναθῶ, διὰ τοῦ καλάμου:

«Εἶχον, λέγει, συγκεντρώσει ἐργάτας πολλοὺς καὶ ἐμάζευα τὰ καλαμπόκια ὄριμα καὶ ὑγιᾶ εἰς τὰ ἐν Βουργαρελίῳ περιβόλια μου, ἐγὼ δὲ ἐπιστάτου καὶ ἐκράτου εἰς χεῖρας ἰσχυρὸν μαστιγιὸν ἀπολήγον εἰς τρία κόκκινα γαῖτανάκια, 5-7 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, φέροντα εἰς τὰ ἄκρα τρεῖς ὡσαύτως ἐρυθροὺς θυσάνους, ὅτε, λέγει, μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ὄρεξις νὰ ἀναμιχθῶ μετὰ τῶν ἐργατῶν καὶ μαζεύσω καλαμπόκια, καὶ ἤρχισα νὰ μαζεύω ἀλλὰ πρὸ δύο βημάτων εἶδον μίαν ζωηρὰν ἔχιδναν κρυπτομένην ὑπὸ τὰ φυλλώματα μιᾶς καλαμποκιᾶς καὶ σκοποῦσαν νὰ πλησιάσω νὰ μὲ πλήξῃ, ὅτε ὄρμησα, λέγει, καὶ τὴν ἐκτύπων βαρέως εἰς τὴν κεφαλὴν ταχέως καὶ ἐπανειλημμένως, ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἀρπαλωθεῖσα ἡ ἔχιδνα αὕτη ἀπὸ τοὺς θυσάνους τοῦ μαστιγίου ὑψώθη εἰς τὸν αἰθέρα 4-5 μέτρα ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μου καὶ διενοεῖτο, λέγει, νὰ κάμῃ καὶ ἔκαμε κρίκον ἵνα τὸν περιβάλλῃ εἰς τὸν λαιμόν μου, νὰ μὲ πνίξῃ, καὶ οὕτω ὁ ὄφις αὐτὸς ἐν κρίκῳ κατήρχετο σιγά-σιγὰ πρὸς τὸν ἄνω σκοπὸν του, ὅτε ἐγὼ ὡσαύτως διενοήθην, λέγει, νὰ φροντίσω νὰ τὸν ἀρπάσω ἀπὸ τὸν λαιμόν εἰς τὴν πυγμὴν μου καὶ τὸν ἀποπνίξω, καὶ ὄντως ἅμα ἐπλησίασε τὴν κεφαλὴν μου περὶ τὸ μέτρον ἕκαμα σάλτον καὶ τὸν ἤρπασα ἀπὸ τὸν λαιμόν εἰς τὴν δεξιάν μου πυγμὴν καὶ τόσον τὸν ἔσφιξα ὥστε ἀνοιγόκλει-

νε τὸ στόμα ἀποπνικτικῶς, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ διενόηθη, λέγει, νὰ περιτυλιχθῆ εἰς τὸν καρπὸν τῆς χειρός μου, ὅπως μὲ περισφίξῃ ζωηρῶς, ὥστε νὰ παραλύσουν τὰ νεῦρα μου, ἀνοιχθῆ ἡ πυγμὴ μου καὶ κατορθώσῃ νὰ μὲ πλήξῃ· καὶ ὄντως περιετυλίχθη εἰς τὴν χεῖρα μου ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ μὲ σφίξῃ ὅσον ἐσκόπει καὶ συνεπῶς δὲν ἤνοιξεν ἡ πυγμὴ μου καὶ τὴν ἐκράτουν σφιχτά, ἀλλ' ἐφοβούμην, λέγει, μὴ δυναμώσῃ βραδύτερον καὶ μὲ σφίξῃ παραλυτικῶς τῶν νεύρων μου, δι' ὃ ἐστράφην πρὸς ἓνα ἕκαστον τῶν ἐργατῶν μου καὶ ἔλεγον, «κόψε το, κόψε το», ἀλλ' οὐδεὶς τὸ ἔκοψε οὐδὲ ἀπεπειράθη κἄν, ὅτε ἐξύπνησα μὲ τὴν πυγμὴν τεταμένην καὶ κατάλουστος ἀπὸ ἰδρώτα. Ὡ τοῦ ἀνεξηγήτου μυστηρίου τῶν ὀνείρων! Διότι τὸ ὄνειρον τοῦτο ἀπεικόνιζε πλήρη τὸν ἀγῶνα μου καὶ ἐξηγεῖται ἐπακριβῶς μετὰ τριακονταετίαν, ὡς θὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης τῆς συγγραφῆς ταύτης.

8. Πόσον ζωηρὰν ἐντύπωσιν μοὶ ἀφῆκε τὸ ὄνειρον τοῦτο, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ κοιμηθῶ πλέον· τὴν δὲ πρωΐαν ἐξῆλθον ἐν ἀθυμία καὶ κατηφείᾳ καὶ ἐβάδισα πρὸς τὸ καφενεῖον καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ γραφεῖον μου, ὡς συνήθως ἔπραττον, ὅπου ἔμεινα μόνος ἐπὶ ὥρας πολλὰς καπνίζων καὶ σκεπτόμενος τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀνείρου, ὅτε περὶ τὴν μεσημβρίαν μοὶ ἀπέσπασε τὴν προσοχὴν ποδοβολητὸς ἵππου καὶ εἶδον τὸν Ἡγούμενον τῆς Μονῆς μας Διονύσιον Παπαγεωργίου (πολιτικόν μου φίλον εἰς τὰ δημοτικά, εἰς δὲ τὰ βουλευτικὰ φίλον τοῦ Καραπάνου), ὃν ἐκάλεσα νὰ τῷ δώσω καφέ καὶ μᾶς εἶπη καὶ κανὲν νέον ἐξ Ἄρτης. «Νέα καὶ εὐχάριστα», μοὶ ἀπαντᾷ, «θὰ σᾶς εἶπω: ὅτι τὰ χωριά μας τὰ πῆρε ὁ Καραπάνος ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ Πασιᾶν, θὰ τὰ περάσωμεν καλὰ πλέον, θὰ λείψωμεν καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν γκρίνιαν καὶ ὅτι ἔχω τὰ συμβόλαια εἰς τὸ δισάκκι μου νὰ τὰ μεταγράψω ἐδῶ εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον». Ἐννοεῖται ὅτι μεγαλυτέρα βόμβα δι' ἐμὲ δὲν ὑπῆρχεν καὶ ἤρχισα νὰ μαντεύω τὴν ἔννοιαν τοῦ ὀνείρου μου ἀναμένων ἐπὶ ἡμέρας περίλυπος καὶ μελαγχολικὸς πόθεν ἄρξεται τὸ πρῶτον κτύπημά μου.

Πράγματι, μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας ἐδεχόμην πρεσβείας τοῦ Καραπάνου προτεινούσας συμβιβαστικὴν λύσιν τῆς τσιφλικιωτικῆς διαφορᾶς καὶ φιλίαν πολιτικῶς. Καταννοῶν δὲ τὸν δόλον ἀπήντησα ἀποτόμως, παρὰ τοῦ ἠθους μου, ὅτι εἰς τὴν ἀγροτικὴν διαφοράν μέση λύσις δὲν ὑπάρχει, εἰς δὲ τὴν πολιτικὴν κατ' ἀρχὴν δὲν συνθηκολογῶ τεταπεινωμένος ὢν, ὡς ἤδη ὑποτίθεμαι.

9. Μετά μῆνα δὲ ἐδεχόμην τὸν δικαστικὸν κλητῆρα μὲ ἐπιταγὰς ὡς πληρεξούσιος Βουργαρελίου ἢ νὰ καταβάλω ἀμέσως τῷ Καραπάνῳ τὸ καθυστερούμενον τίμημα ἐκ τῆς ἀγοραπωλησίας Βουργαρελίου καὶ τοὺς τόκους τοῦ ἤτοι 3.400 λίρας, ἢ νὰ τῷ παραδώσω τὸ Βουργαρέλιον ὡς πρότερον τσιφλίκι του, ἄλλως θὰ ἐνήργει μετὰ παρέλευσιν μηνὸς τὴν ἐξωσίν μας ἀναγκαστικῶς. Ὁμοίως δὲ ἐπιταγὰς ἐκοινοποίησε δυνάμει τῆς ἀλληλεγγυότητος πρὸς φίλους μου καὶ πρὸς φίλους του (διὰ τὸ θεαθῆναι) ἀγοραστὰς Βουργαρελίου ὅτε τοὺς μὲν φίλους μου ἐφησύχασα συστήσας νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνην πρὸς ἐμέ, τοὺς δὲ φίλους Καραπάνου διεπαιδαγώγησα, διαβεβαιώσας ὅτι προκειμένου μεταξύ Ἀβραὰμ Πασᾶ καὶ Κων. Καραπάνου, θὰ προτιμήσωμεν τὸν Καραπάνον, ἐν ᾧ τὰ μέτρα μου ἦσαν ὅπως διάφορα, ἤτοι νὰ ἐξαντλήσω ἅπαντα τὰ μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν δανείου παρὰ Τραπεζῆς τινὸς πρὸς ἀποπληρωμὴν τοῦ Καραπάνου πλέον, ἄλλως νὰ ἀντιτάξω αὐταπαρνήτως ἀπεγνωσμένην στασιαστικὴν ἀντίδρασιν ὑπὲρ τῶν χωρικῶν, ὧθῶν τὰ πράγματα μέχρι τῶν ἄκρων.

10. Ἐκτοτε πολλὰ ταξείδια μου ἐσημειώθησαν ἐπανειλημμένως εἰς Ἄρταν, Ἀθήνας καὶ τανάπαλιν μέχρι Νοεμβρίου 1889, ὅποτε ἐπραγματοποιήθη τὸ ἐξ 98.587 δραχμῶν δάνειον Βουργαρελίου - Ἑπειρωτικῆς Τραπεζῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2596 συμβολαίου δανειστικοῦ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἄρτης Κ. Βάλλα, ὡς καὶ ἡ ἐξώφλησις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Καραπάνου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2597 συμβολαίου τοῦ αὐτοῦ συμβολαιογράφου καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

11. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαπραγματεύσεως τοῦ δανείου τούτου μέχρι πραγματοποιήσεως αὐτοῦ, πολλὰ τὰ σοβαρὰ καὶ φαιδρὰ ἐπηκολούθησαν, ἐξ ὧν δὲν δύναμαι νὰ παρατρέξω τινὰ τούτων:

α) Ἡ μυστικὴ Καραπανικὴ Ἀστυνομία, ἣτις μὲ παρεκολούθει ἐν Βουργαρελίῳ, ἐν Ἄρτῃ καὶ ἐν Ἀθήναις, ἦν ἀντελαμβανόμην εὐθὺς καὶ τεχνηέντως ἀπεπλάνουν, παριστῶν αὐτῇ ἄλλα ἀντ' ἄλλων καὶ ἐξ οὗ πολλάκις τὰ φαιδρὰ.

β) Τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἔδειξεν ὁ αἰμίμηστος Χαρίλαος Τρικούπης, Πρωθυπουργὸς τότε, εἰς τὴν ὑπόθεσίν μου ταύτην, ὥστε νὰ μὲ παραπέμψῃ διὰ τοῦ Εἰσαγγελέως τότε Ἀνδρέα Γαλιάτσα πρὸς τὸ Νομικὸν Συμβούλιον μὲ τὰ ἀντίγραφα τῶν συμβάσεων τῶν χωρικῶν καὶ τσιφλικιούχων καὶ μὲ τὸ ἐρώτημα ἄν

οί χωρικοί είναι ἐντὸς ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν» ἀξιῶν ἀπερίφραστον ἀπάντησιν Ναὶ ἢ Ὁχι, ὅτε μετὰ τρεῖς πανυχίδας μελέτας καὶ συζητήσεις τῶν ἀνωτέρω συμβάσεων καθ' ἃς ἀνεγνωρίζετο μὲν ὅτι ἦσαν ἔκπτωτοὶ οἱ χωρικοὶ διὰ τὴν μὴ καταβολὴν κανονικῶς τῶν ἐτησίων δόσεων, ἀλλὰ δὲν παρεγνωρίζετο καὶ τὸ δικαίωμα τῶν χωρικῶν τοῦ νὰ ἐξοφλήσῃσι τὸ τίμημα τῆς ἀγοραπωλησίας ἐντὸς πενταετίας, ἣτις δὲν εἶχεν παρέλθει εἰσέτι. Ὅτε σηκωθεὶς εἰς τῶν συμβούλων, Ποταμιάνος ὀνόματι, εἶπεν: Κύριοι, ἔστω καὶ βεβιασμένως πῶς ὀφείλομεν νὰ ἀπαντήσωμεν τὸ «Ναὶ» προκειμένου περὶ τοιοῦτου σοβαροῦ καὶ κοινωφελοῦς ζητήματος, ὅπερ παραδεξάμενοι καὶ οἱ δύο ἄλλοι συνάδελφοί του ἀπήντησαν τὸ «Ναὶ» ἐνυπογράφως. Ἀμέσως δὲ μετὰ τοῦτο υἰοθέτησεν ὁ αἰμνηστος Τρικούπης τὴν ὑπόθεσίν μου καὶ προέβη εἰς τὴν σύναψιν τοῦ δανείου διὰ τοῦ μακαρίτου Σιμοπούλου ὄντος Ἀντιπροέδρου τῆς Ἡπειροθεσσαλικῆς καὶ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς ὃν ὡσαύτως μὲ εἶχε παραπέμψει μέχρι πέρατος τοῦ σχεδίου τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου Βουργαρελίου, ὅπερ ἤθελε χρησιμεύσει ὡς τύπος καὶ διὰ τὰ λοιπὰ τοιαῦτα χωρία μέχρι ψηφίσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Γεωργοκτηματικοῦ Νόμου, καθ' ὃν καὶ τὸ Κράτος ἠγγυᾶτο διὰ τὸ ἥμισυ τῶν τοιούτων δανείων ὡς καὶ ἐγένετο βραδύτερον.

γ) Τὸ παρεμβληθὲν μοι κώλυμα περὶ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας μας ταύτης ἐν Ἀθήναις, ὅτε ὁ μακαρίτης Παχὺς κουρτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Καραπάνου, μεθ' οὗ διετέλει τότε ἐν πολιτικῷ συνδυασμῷ «ὅτι εἶναι προσβολὴ του καθ' ὃ κυβερνητικοῦ βουλευτοῦ, νὰ ἔρχεται ἓνας δήμαρχος ἢ κομματάρχης καὶ λαμβάνη τοιαῦτα ρουσφέτια, ἅτινα οὐδὲ κἂν νὰ γνωρίζῃ ὁ κυβερνητικὸς βουλευτής». Ὅντως οὕτε ὁ Παχὺς οὕτε ὁ Καραπάνος ἐγνώριζον μέχρι τότε τὸ τί διενεργούμην. Μεταβαίνει ὅθεν ὁ Παχὺς πρὸς τὸν Τρικούπην καὶ θέτει ζήτημα ἔτι καὶ τὸ ἐλάχιστον ρουσφέτι ἂν ἤθελε παραχωρήσει ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἐμὲ αὐτὸς ἀπαρνεῖται ταύτην. Τὴν ὠρισμένην δὲ μετὰ ταῦτα ἡμέραν καὶ ὥραν ὅπου μετέβαινον εἰς τοῦ Σιμοπούλου, πρὸς συνεργασίαν, μετέβην καὶ ἤδη μετὰ τοῦ Γαλιάτσα, ὅτε εἶδον τὸν Σιμόπουλον διάφορον τὴν ὄψιν καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην νύξιν μου μοι ἀπαντᾷ: «Βρὲ ἀδερφέ, σεῖς ζητεῖτε πράγματα ἀντιβαίνοντα εἰς τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπεζῆς», καὶ τὰ τοιαῦτα. Νομίζω, τῶ ἀπαντῶ, ὅτι τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπεζῆς χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς της, πῶς μέχρι χθὲς δὲν μᾶς

ἐκώλυε τοῦτο; Δὲν μοῦ λέτε, παρακαλῶ, τί τεκταίνεται; "Ὅτε, ἐγερθεῖς μὲ ἐκάλεσεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον καὶ μοῦ λέγει ὄντως τεκταίνεται. Ὁ Πρόεδρος εὐρίσκεται εἰς δυσχερῆ θέσιν διότι ὁ Παχὺς τῷ ἐδήλωσεν ἀποσκίρτησιν, ἂν τι κάμῃ πρὸς ὑμᾶς. "Ἐπειτα, σὺ οὐδεμίαν ἐπίσκεψιν ἔκαμες εἰς τὸν τόσον ἄλλοτε φίλον σου Παχύν. Σοὶ ἐνεπιστεύθην ταῦτα καὶ ἀπεκδύομαι.

Τὸν ἠὲχαρίστησα ἀμέσως καὶ συνώδευσα τὸν Γαλέτσαν μέχρι τῆς Εἰσαγγελίας του, ἐκεῖθεν δὲ μετέβην πάραυτα εἰς τοῦ Παχὺ πρὸς ἐπίσκεψιν, ὅστις μὲ ἐδέχθη φιλοφρόνως, ἀλλὰ μὲ ἤλεγξεν αὐτὸς καὶ ἡ κυρία του, πῶς μένων ἐν Ἀθήναις ἐπὶ δῖμηνον, δὲν τοὺς ἐπεσκέφθην καὶ δὲν ἐζήτησα τὴν συνδρομὴν των εἰς τὰς ὑποθέσεις μου. Τοῖς εἶπον καθαρὰ ὅτι ἐφοβούμην ἀνακοίνωσιν τῆς ὑποθέσεώς μου πρὸς τὸν Καραπάνον, ἔνεκα τοῦ φιλικοῦ των συνδέσμου, εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ὁποίου ἀντιστρατεύεται ἡ ὑπόθεσις μου καὶ συνεπῶς θὰ ἐβλάπτετο αὕτη. "Ὅτε μοὶ ὀρκίζεται ὅτι μόνον ἐκλογικῶς συνεργάζεται μὲ τὸν Καραπάνον καὶ οὐδένα δεσμὸν ἔχει πέραν αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ μὲ ἐβεβαίωσεν ἐπὶ λόγῳ τιμῆς, ὅτι καὶ τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα, ἂν ἀφορᾷ ἡ ὑπόθεσις μου, δύναται νὰ ἐνώσῃ τὰς ἐνεργείας του, ὡς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ πολιτικοῦ του προγράμματος, μὴ δεσμευόμενος ποσῶς ἐκ τῆς ἐκλογικῆς του μόνον συνεργασίας.

Τότε τῷ ἐξηγήθην λεπτομερῶς τὴν ὑπόθεσίν μου καὶ ἐζήτησα τὴν ἐπείγουσαν συνδρομὴν του, ὅτε ἀμέσως διέταξε τὴν ζευξίν τῆς ἀμάξης του καὶ μετέβημεν ἀμφοτέροι πρὸς τὸν Τρικούπην πρὸς ὃν εἶπεν ὅτι ἐνώνω πλέον τὰς παρακλήσεις μου διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ Οἰκονομίδου ὡς ἀξίας πάσης συνδρομῆς, ὁ δὲ Τρικούπης εὐχαριστηθεὶς εἶπε: «Χαίρω διὰ τὴν ἀναφιλίωσίν σας». Ἐκτοτε δὲ καλπαζόντως διεπεραιώθησαν αἱ ὑποθέσεις μου καὶ ἔφυγον διὰ τὴν Ἄρταν.

δ) Τὸν ἐν Ἄρτῃ τώρα προπαγανδισμὸν διοργανωθέντα ἀπὸ τὸν δαιμόνιον Εὐάγ. Χέλμην, ἀντιπρόσωπον τοῦ Καραπάνου, ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν φίλων του καὶ ἐκ τῶν καιόντων λιβανωτοὺς εἰς τὴν θύραν τοῦ Καραπάνου ὑπαλλήλων καὶ ἀργομίσθων, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κλονίσωσι τὴν πεποιθῆσίν μου καὶ μὲ παραπείσωσιν, ὅτι διὰ τῆς ἐνεργείας τοιούτων δανείων κατεργάζομαι τὸν ὄλεθρον τῶν χωρικῶν καὶ οὕτω μὲ ἀποτρέψωσι τῆς ἐνεργείας τοῦ δανείου τούτου. Ἄπασα δὲ ἡ ἀγορὰ Ἄρτης συνεζήτει ἐνδιαφερόντως τὸ θέμα τοῦτο μετ' ἐπιτάσεως, ὅσον ἤγγιζεν ἡ ἡμέρα τῆς ὑπογρα-

φῆς τοῦ δανειστικοῦ τούτου συμβολαίου, ὥστε ἠναγκάσθην νὰ ἀποσυρθῶ τῶν καφενείων. Τὴν προτεραίαν δὲ τῆς ὑπογραφῆς τούτου μετέβην εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον ὅπως πληροφορηθῶ τὸ σημεῖον τῆς ἐργασίας τούτου, ὅπου εὐθὺς ἅμα εἰσῆλθον μὲ παρηκολούθησεν ὁ Προεδρεύων Δικαστής, Ἀλεξάκης τις, καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι «ρίπτεις τοὺς χωρικοὺς ἐκ τῆς Σκύλης εἰς τὴν Χάρυβδην». Τῷ ἀπήντησα ὅτι «ὑπάρχει καὶ μετὰξὺ αὐτῶν χώρος». Ἐκεῖθεν μετέβην εἰς τοῦ δικηγόρου μου Δημ. Μίλωνος, ὅπου μὲ παρηκολούθησε πολυπράγμων Ἀλβανός τις, Μουρταζᾶ Ἀγᾶς καλούμενος, καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι «τοὺς παίρνεις στὸ λαιμό σου τοὺς χωριάτες μὲ αὐτὸ ὅπου κάνεις», κατηγανακτισμένος δὲ διὰ τὸ θράσος του, τῷ ἀπήντησα ὅτι «τὸν ζουρλὸν καὶ τὸν χωριάτη ἢ ξένη ἔγνοια τὸν γηράζει», ἐκεῖθεν δὲ μετέβην εἰς τὴν ἐφορίαν δι' ὑπόθεσίν μου τινὰ ὅπου μὲ παρηκολούθησεν ὁ δήμαρχος Καρβασαρά Γ. Καραπάνος καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι «προσπαθεῖς νὰ βγάλῃς τοὺς χωρικοὺς ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Καραπάνου καὶ τοὺς βάζεις εἰς τὴν Τράπεζαν, χωρὶς νὰ ὑπολογίζῃς ὅτι ὁ Καραπάνος εἶναι ἑκατομμυριούχος καὶ θὰ βάλῃ μετοχὰς εἰς τὴν Τράπεζαν, καὶ τὰ νύχια του θὰ γίνουν σιδερένια καὶ θὰ τοὺς καταξοσχίσῃ». Τῷ ἀπήντησα δὲ ἐν παραζάλη ὅτι, «ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ζήτημα δὲν θὰ λυθῇ διὰ μελάνης ἀλλὰ δι' αἵματος», καὶ ἔφυγα.

Ἐν τούτοις, τὴν νύκτα ἐκείνην ἔμεινα τελείως ἄγρυπνος συλλογιζόμενος μὴ ὄντως πράττω κακὸν εἰς τοὺς χωρικοὺς ἀντὶ καλοῦ, μὴ ἐξ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας δὲν ἀνταποκριθῶσιν οὗτοι εἰς τὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν ὑποχρεώσεις των καὶ περιέλθωσι εἰς κακὸν σημεῖον, ὅτε μετὰ μακρὰς καὶ διαφόρους σκέψεις ὑπολογίσας ὅτι τὸ ἐτήσιον χρεωλύσιον ἐκάστου ἦτο ἔλαττον τῶν ἑκατὸ δραχμῶν καὶ λαβῶν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν πτωχοτέραν τάξιν, ἣτις κατέβαλεν ἀμέσως 160 δραχμὰς διὰ νὰ μὴν πηγαίνουν τὰ παιδιὰ της εἰς τὸν Στρατόν, ὡς καὶ τοὺς πληρώνοντας 100 καὶ 200 δραχμὰς δικαστικὰ διὰ νὰ μὴ μείνωσιν εἰς τὰς φυλακάς, ἔπεισα ἑμαυτὸν ἀκραδάντως ὅτι ἐξ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας δὲν θὰ ἐπέλθῃ τί κακὸν αὐτοῖς, ἐξ ἄλλης δὲ αἰτίας ἂν πέσωσιν ἔξω, θὰ εἶναι ἄξιοι τῆς τύχης των· μεθ' ὃ ἀπεκοιμήθην περὶ τὴν πρωΐαν καὶ ἰδοὺ ἕτερον ὄνειρον ἐνθαρρυντικὸν τότε, συμβολιστικὸν ἤδη: «Ἀνηρχόμην, λέγει, ἐξ Ἄρτης εἰς Βουργαρέλιον ἔφιππος, ἀλλὰ φθάσας εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν εἴσοδον Βουργαρελίου εἶδον τὴν ἐκεῖ λιθίνην γέφυραν κεκομμένην εἰς τὴν ἀψίδα καθ' ὅλον τὸ ἀνοιγμὰ

της καὶ κάτωθι τὸν ποταμὸν θολὸν καὶ πλημμυρισμένον ὅπου διηπόρουσιν περὶ τῆς διαβάσεώς μου, ἀλλ' ἐπροχώρουν, ὅτε εἶδον πάτερα ἐλάτεινα στερεὰ ἐρριγμένα εἰς τὰς βάσεις τῆς γεφύρας καθ' ὅλον τὸ ἀνοιγμά της, ἀλλ' ἀραιὰ ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, ἅτινα ἐκαλύφθησαν ὑπὸ ἀφθόνων κλάδων ἐκ δένδρου ἀργιᾶς, προχωρῶν δὲ πάντοτε, ἐφοβούμην τὴν διαπέρασιν τῶν ποδῶν τοῦ ἵππου μεταξὺ τῶν κλάδων τῆς ἀργιᾶς καὶ τοῦ κενοῦ ἀπὸ τὰ πάτερα· φθᾶσας ὅμως τὴν βάση τῆς γεφύρας εἶδον ἐπάνω ἀπὸ τοὺς κλάδους ἐρριμμένας πλάκας τοῦ βουνοῦ σποραδικὰς, οὐχὶ προσηρμοσμένας, ἀλλὰ στηριχθεῖς, λέγει, εἰς τὸ αὐτοσυντήρητον τοῦ ἵππου ὅτι θὰ πατήσῃ ἀπὸ πλάκας εἰς πλάκας, ἐτόλμησα καὶ τὸν ἐκέντησα καὶ ἐπροχώρησα καὶ ἤκουον, λέγει, τὰ πατήματά του εἰς τὰς πλάκας, ἀλλ' εἰς τὸ κέντρον τῆς γεφύρας ἐρρίγησε τὸ σῶμα μου καὶ ἠνωρθώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου· ἐν τούτοις ἐπεράσαμεν· στρέψας δὲ ἀντίπερα εἶδον τὴν γέφυραν σῶαν ὡς ἦτο πάντοτε». Ἐξύπνησα ἐντεταρρημένος, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην νὰ μαντεύσω τότε, τί ἐσυμβόλιζαν τὰ τρία συστατικὰ τῆς διορθώσεως τῆς γεφύρας. Ἡδὴ κατανοοῦνται ὅτι τὸ δάνειον ἐξυπηρετήθη σπουδαίως διὰ τοῦ ἐλατίνου δάσους Βουργαρελίου, διὰ τῆς μεγάλης ἀνθρακοποιίας ἐκ τῶν ἀργιῶν, καὶ ἐξωφλήθη διὰ τῆς πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τῶν θερινῶν βοσκῶν, ἥτοι τοῦ βουνοῦ, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδῃ ὁ ἀναγινώσκων.

ε) Τὴν ἐπομένην μεταβὰς εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον πρὸς ὑπογραφὴν τοῦ Δανειστικοῦ, ἔνθα εἶχον συγκεντρωθῆ πάντες οἱ συμβαλλόμενοι, εὐρέθην πρὸ νέας ἐκπλήξεως ἔνεκα τῆς προσθήκης ὄρων σκληροτάτων ἐν τῷ συμβολαίῳ, πέραν τῶν συμπεφωνημένων καὶ πέραν τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν σχεδίου, δι' ἧς προσθήκης καθίστατο λίαν ἐπισφαλῆς ἡ σύμβασις αὕτη καὶ ἐπικίνδυνος, ὅτε ἤρνηθην νὰ ὑπογράψω ἐὰν δὲν ἐξωβελίζοντο οἱ προστεθέντες ὄροι. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐπηκολούθησε σφοδρὰ συζήτησις καὶ λογομαχία ἐπὶ ὥρας ὅτε περιμαζεύσας τὰς σημειώσεις μου ἐδήλωσα τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπιστροφὴν μου αὐθις. Εἰς τὴν ἐπιμονὴν μου δὲ ταύτην ἐνέδωκαν ἐπὶ τέλους οἱ ἀπὸ κοινοῦ ἀνθιστάμενοι Κῶν. Ξανθόπουλος, διευθυντῆς τοῦ ἐν Ἀρτῇ ὑποκαταστήματος τῆς τότε Ἡπειροθεσσαλικῆς Τραπεζῆς καὶ ἤδη Ἐθνικῆς τοιαύτης, καὶ Εὐάγ. Χέλμης, ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ. Καραπάνου, καὶ οὕτω διεγράφησαν 72 λέξεις ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ συμβολαίου ὑπ' ἀριθ. 2596 τῆς 12ης Νοεμβρίου 1889, τὴν ὁποίαν, διαγραφὴν, δύναται νὰ ἴδῃ

πᾶς τις, μὴ ὀκνῶν νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ ἐν Ἄρτη συμβολαιογραφεῖον τοῦ Κων. Βάλλα καὶ ζητήσῃ τὸ πρωτότυπον. Οὕτω δὲ ἐδέησε νὰ λήξῃ ἡ ὑπόθεσις αὕτη διὰ κατανικήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ κινδύνου, διὰ νὰ ἀναφανῆ ὁ ἐσωτερικὸς τοιοῦτος διὰ τῆς προπαγανδιστικῆς κατ' ἐμοῦ δημοκοπίας.

12. Μετὰ τὴν σοβαρὰν ταύτην πράξιν, ἦτοι τὴν ἀναγνώρισιν ὑφ' ἐκάστου τῶν ἀγοραστῶν Βουργαρελίου τοῦ ἀναλόγου χρέους του, ὡς καὶ τοῦ ἐπιπροσθέτου ἐκ τῶν βοσκῶν (ιδὲ ἀρχεῖον πληρεξουσιότητος) καὶ τὴν παράδοσιν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὑφ' ἐκάστου τούτων τριτεγγυημένου γραμματίου πρὸς κάλυψιν τοῦ δανείου τούτου, ἐθεώρησα λήξασα τὴν ἀποστολὴν μου καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἀπαλλαγῶ τῆς περαιτέρω φροντίδος καὶ τύρβης ἐκ τῶν προσωπικῶν μου ἀντιζηλειῶν, δυσχεραίνουσῶν τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου, ἀπεφάσισα νὰ λογοδοτήσω, καίτοι οὐδεὶς ἐζήτει λογοδοσίαν μου, παρακολουθούντων ἀπάντων τὴν δικαίαν, ἔντιμον, φειδωλὴν καὶ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας διεξαγομένην διοίκησιν καὶ διαχείρισιν, ἀλλὰ διὰ νὰ φιμώσω τελειότερον τὴν φαῦλον δημοκοπίαν καὶ διὰ νὰ ἀποκαταστήσω πλέον ὑπεύθυνον ἕκαστον ὀφειλέτην εἰς τὴν ἐξώφλησιν τοῦ εἰρημένου γραμματίου του πρὸς τὴν Τράπεζαν, ἀπηύθυνον τὴν 24ην Νοεμβρίου 1889 πρὸς τὸ κοινὸν Βουργαρελίου εἰς τετραπλοῦν τὴν ἀκόλουθον λογοδοσίαν καὶ παραίνεσιν:

Ἄγαπητοί μου Βουργαρελιῶται,

Καθῆκον μου θεωρῶ νὰ δώσω λόγον πρὸς τὸ κοινὸν Βουργαρελίου τῆς ἐν γένει διαχειρίσεώς μου, καὶ ὡς ταμίας ἐπὶ τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ χωρίου. Καὶ πρῶτον θὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὸ ἐνοίκιον τοῦ Βουνοῦ τοῦ ἔτους 1889, ἦτοι:

Α' - Διαχείρισις Βοσκῶν.

Εἰ σ έ π ρ α ξ α :

ἀπὸ Δημήτριον Πλεύρη	δραχ.	63
» Κώσταν Ζουμῆν	»	300
» Κώσταν Μπαλάφαν	»	250
» Χρῆστον Σόφην	»	64
» Γεώργιον Σταῦρον	»	100
» Πέτρον Στασινὸν	»	470

» Κώσταν Ξανθόπουλον (εἰσπραχθησόμενα) » 1.285

Εἰσεπράχθησαν ἐν ὄλω δραχ. 2.532

Ἐξ αὐτῶν ἐπλήρωσα:

διὰ χαρτόσημον δανειστικοῦ Βουργαρελίου -	
Τραπεζῆς	δραχ. 750
» » ἐξοφλήσεως χρέους ὑπὸ	
Καραπάνου	» 150
» » ἐκχώρησεως ὀφειλετῶν εἰς	
Καραπάνον	» 20
» τὴν ἐκχώρησιν ὀφειλετῶν ἐξ ἐνοικίου βοσκῶν	
τοῦ 1889 πρὸς Τράπεζαν ἔναντι τῶν ληφθει-	
σῶν 1.285	» 15
» ἀντίγραφα τρία τῶν ἀνωτέρω συμβολαίων,	
ὁδοιπορικὰ καὶ ἐργασίαν Καμηναλίδου πρὸς	
σύνταξιν ἐν Βουργαρελίῳ τῶν γραμματίων	
τοῦ δανείου	» 150
» δικηγορικὰ Δημ. Μίλωνος	» 75
» τραπέζι συμβολαιογράφων καὶ λοιπῶν	» 30
» ριγάλο ὑπηρέτου τοῦ συμβολαιογράφου	» 5
» ἔξοδά μου ἐν Ἄρτῃ κατὰ τὴν σύνταξιν συμβολ.	» 320
» ριγάλο τραπεζίτου ἓνα τουλούμι τυρὶ	» 22
» δύο ἀντίγραφα ἐνοικιαστηρίου Βοσκῶν 1889	» 4
» ἀγωγή καὶ ἔξοδα Καμηναλίδου διὰ Βουργα-	
ρελίον	» 40
» πρόσθετα χαρτόσημα εἰς τὸ ἐξ 750 δραχμῶν	» 15
» τηλεγραφήματα καὶ ἐπιστολὰς εἰς Ἀθήνας	» 13
Εἰς Εἰρηνοδίκην Βουργαρελίου διὰ μεταγρα-	
φὴν, ὑποθήκην καὶ συμβολαιογραφικὰ γραμ-	
ματίων τῶν ἀγραμμάτων ὀφειλετῶν	» 211
» δάνειον ὑπολόγου Σπ. Τσαγκλῆ	» 186
» ἔξοδά μου εἰς Ἄρταν πρὸς καθόρισιν τῆς τι-	
μῆς τῆς Ὀθωμανικῆς λίρας	» 75
Εἰς Ἰωάν. Ροῦμπον διὰ κοινοτικὴν ὑπηρεσίαν	» 5
» τὸ χρέος τοῦ Δημ. Γ. Νίκου μὴ δόντος γραμ-	
μάτιον	» 138
Ὁμοίως διὰ τὸ χρέος τοῦ Λάμπρου Ζαρλαχᾶ	» 82

Ἐπίσης διὰ Βαγγέλην Πάνου μετριάσθέντος
 τοῦ χρέους του ἐκ πνιγμοῦ τοῦ ἀγροῦ του » 152

Ἐπληρώθησαν ἐν ὄλῳ δραχ. 2.506

Ἴ σ ο λ ο γ ι σ μ ὸ ς

Εἰσεπράχθησαν ἐν ὄλῳ δραχ. 2.532

Ἐπληρώθησαν ἐν ὄλῳ » 2.506

Ὑπόλοιπον δραχ. 26

Β' - Γενικὸς Λογαριασμὸς

Εἰσπραχθέντα

Κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς πληρεξουσιό-
 τητος Λογιστικὰ βιβλία (Καθημερινόν, Δι-
 πλοτύπων καὶ Καθολικόν) εἰσεπράχθησαν
 ἀπὸ 18ης Ἰουνίου τοῦ 1885 μέχρι τῆς 4
 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1889 δραχμαὶ 21.627

Πληρωθέντα:

Εἰς Ἀβραάμ Πασάν διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του
 καὶ τῆς ἐντολοδόχου Τραπεζῆς, ἀντὶ ἐπι-
 σήμων ἀποδείξεων εὐρισκομένων ἐν τῷ
 ἀρχεῖῳ δραχμαὶ 18.860

Ἐξόδα ἐν γένει κατὰ τὸ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ Βιβλίον
 Ἐξόδων ἀπὸ 4ης Ὀκτωβρίου 1884 μέχρις
 24ης Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1889 δραχμαὶ 2.325

Διὰ χρέος τοῦ Κώστα Ἀλέτρα μὴ ὑπο-
 γράφοντος γραμματίον πρὸς τὴν
 Τράπεζαν » 195

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦ Ἡλία Σούσου » 98

Ἐπίσης τοῦ Ἰωάννου Μπουνταλά » 190

Σύνολον δραχμαὶ 21.668

Ἴ σ ο λ ο γ ι σ μ ὸ ς

Εἰσεπράχθησαν ἐν ὄλῳ δραχμαὶ 21.627

Ἐπληρώθησαν ἐν ὄλῳ » 21.668

Ἐλλειμμα (ὑπ' ἐμοῦ καταβλη-
θέντος) δραχμαὶ 41

Γ' - Λ ο γ α ρ ι α σ μ ὸ ς Δ α ν ε ί ο υ :

Κατὰ τὴν ἐξόφλησιν Καραπάνου γενομέ-
νην ἐν Ἄρτῃ τὴν 6ην Νοεμβρίου
1889, χρέος Βουργαρελίου κατὰ τὴν
ἀνωτέρω χρονολογίαν εἰς δραχμὰς
τρεχομένας πρὸς 28 τὴν λίραν (ἦ-
τοι Ὀθωμανικὰς λίρας 3.416 καὶ 66
γρόσια), ἐν ὄλῳ δραχμαὶ 95.666

Τόκος τῶν ἐννεαμῆνων γραμματίων μέ-
χρι τῆς 4ης Ἰουλίου 1890, προ-
καταβληθεὶς 5.740

Ἐ ν ὄ λ ῳ δραχμαὶ 101.406

Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐδανείσθημεν ἀπὸ τὴν
Τράπεζαν καὶ ἐξωφλήσαμεν τὸν Κα-
ραπάνον, ἀντὶ δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου
εἰσηγάγομεν εἰς αὐτὴν 281 γραμμά-
τια τῶν ἀγοραστῶν Βουργαρελίου τρι-
τεγγυημένα καὶ ἀντιπροσωπεύοντα
δραχ. 98.587

Εἰς μετρητὰ » 575

Εἰς Καραπάνον ἀπ' εὐθείας διὰ
παραχωρήσεως δέκα ὀφειλε-
τῶν πρὸς εἰσπραξιν ὑπ' αὐτοῦ,
μὴ δοσάντων γραμμάτια εἰς
τὴν Τράπεζαν » 2.244

Ἐ ν ὄ λ ῳ δραχμαὶ 101.406

Ἰ σ ο λ ο γ ι σ μ ὸ ς

Ἐδανείσθημεν ὡς ἀνωτέρω δραχμὰς 101.406

Καὶ οὕτω μετεγράφη τὸ Βουργαρέλιον ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀγοραστῶν αὐτοῦ, ὑποθηκευθὲν δὲ ἅμα εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τὸ ἐν λόγῳ δάνειον, ὡς καὶ οἱ τετρακόσιοι περίπου τίτλοι του.

Σημ.: Διὰ τὰς ἄνω ἐν περιλήψει φαινομένας ἐργασίας μας, μᾶς ὀφείλει ἡ Κοινότης Βουργαρελίου κατὰ τὰ πληρεξούσιά μας δραχμὰς 5.507, ὡς ποσοστὰ εἰσπράξεως, διὰ τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τοῦ πρὸς τὴν Τράπεζαν χρέους, ἐὰν εὐαρεστηθῇ αὕτη ἅς δώσῃ τὴν νομὴν τῶν Βοσκῶν δι' ἕν ἔτος.

Ἡμεῖς δὲ διὰ τὰς ἄνω δυσχερεστάτας ὑπηρεσίας εἰργασθημεν, ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσι, μετὰ θερμοῦ πατριωτικοῦ ζήλου, εὐλικρινείας καὶ αὐταπαρνήσεως, ἡ δὲ Κοινότης ἅς πράξῃ ὅ,τι βούλεται.

Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ συνιστῶμεν στενωῶς εἰς τὴν Κοινότητα εἶναι νὰ πληρώνη τακτικῶς τὰ χρεώλυτρα τοῦ γραμματίου του ἕκαστος, διὰ νὰ μὴν βρωμίσωμεν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Τραπεζίης.

Βουργαρέλι 24 Νοεμβρίου 1889

Ὁ πληρεξούσιος Βουργαρελίου

Γ. Οἰκονομίδης

13. Τὸ ἀνωτέρω ἀντίγραφο τῆς λογοδοσίας ἐξήχθη ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς πληρεξουσιότητος κειμένου της. Τὰ δὲ τρία πρωτότυπά της ἔχουν δοθῆ ἕκτοτε τὸ μὲν εἰς τὸν πληρεξούσιον Ἰωάννην Κοντοδήμαν καὶ πολιτικὸν φίλον τοῦ Κ. Καραπάνου, τὸ δὲ εἰς τὸν συμπληρεξούσιον Κώσταν Κοτσαρίδαν καὶ πολιτικὸν φίλον μου, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τῆς κόμης Χρῆστον Τενέζον, πρὸς γνῶσιν τοῦ κοινού. Ἐκτοτε δὲ ἔπαυσαν τὴν ἐνεργόν μου ἐπέμβασιν εἰς τὸ ζήτημα, πολλῶν δὲ μᾶλλον τὴν ἀνάμιξιν μου εἰς τὴν διαχείρισιν, πρὸς ἐκφοβισμόν καὶ χειραφέτησιν τῶν ὑποχρέων, χωρὶς ἕμως νὰ ἀποσύρω ποτὲ τὸ βλέμμα μου ἐκ τῆς πορείας τοῦ ζητήματος πειθαναγκάζων τοὺς ὀφειλέτας ἐκ τοῦ ἀφανοῦς πρὸς ἀνανέωσιν τῶν γραμματίων των ἕκαστοτε καὶ ὑποβοηθῶν τὴν Τράπεζαν εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν κοινοτικῶν προσόδων, αἵτινες ἐξ ἴσου ἐμερίζοντο ἐτησίως ὑπὲρ τῶν